

Inktlieden

Het is woensdagmiddag één uur. Ik ben in mijn lokaal op de tweede verdieping van Hogeschool Driestar-educatief bezig om de bankjes en tafels goed te zetten en mijn spullen klaar te leggen. Zo meteen hebben we onze kring voor oud-studenten. Ooit is deze kring spontaan ontstaan toen een aantal studenten na de laatste les aan me vroeg of we niet een leeskring konden oprichten. Dat hebben we gedaan en we zijn begonnen met teksten van C.S. Lewis te lezen. Hoewel Lewis nog steeds een eregast is bij onze kring, lezen we inmiddels teksten uit de Kerk van alle tijden en plaatsen. De kring heeft een naam gekregen: *The Inklings* ofwel *De Inktlieden*, zo genoemd naar de gelijknamige vriendenkring van Lewis. Inktlieden zijn mensen die van inktletters houden: boekenliefhebbers dus!

De eerste studenten druppelen binnen. Ze komen van Middelburg tot Groningen en van Katwijk tot Opheusden en gelukkig zijn er geen bommeldingen van would be-terroristen op stations of files op de weg en al gauw zit het lokaal vol. We praten eerst even bij onder het genot van koffie en thee en gaan dan beginnen. Ter opening lees ik Hebréeën 11 over de wolk der getuigen. Daarna hebben we eerst een klein feestje want m'n boek *Een leeskamer in het Grote Huis* is net uitgebracht door De Banier. Dit boek is binnen deze kring ontstaan en daarom wil ik het hier en nu ten doop houden en aan de oudstudenten - aan wie het ook opgedragen is - aanbieden.

Daarna duiken we de kerkgeschiedenis weer in. We hebben vorig jaar teksten uit de vroege Kerk gelezen en vertoeven nu in de Kerk van de Middeleeuwen. Deze middag staat een tekst van Bernardus van Clairvaux (1090 – 1153) onder de aandacht. Het is een gedeelte uit Bernardus' Hoogliedpreek 'Honing uit de rots'. De tekst voert ons naar de in de Middeleeuwen zo belangrijke bruidsmystiek. De mystiek vormt tevens het algemene thema voor deze middag. In een verkennend gesprek proberen we te bepalen wat mystiek nu eigenlijk is en waarin christelijke mystiek verschilt van bijvoorbeeld hindoeïstische mystiek. We komen uit op de gedachte dat in de christelijke mystiek de mens niet vervluchtigt als een druppel in de oceaan zoals binnen het hindoeïsme, maar dat de menselijke persoon intact blijft binnen de diepste Godservaringen op aarde en wanneer God eens 'alles en in allen' zal zijn.

Als vanzelf komt dan het gesprek op de gereformeerde traditie en de bevinding. Luther en de nadere reformatoren hadden Bernardus' bruidsmystiek hoog staan. Is mystiek hetzelfde als bevinding of is zij breder en is bevinding een unieke gestalte binnen de mystiek? Hoe sta je zelf tegenover de bevinding?

Het wordt spannend. Er zijn studenten bijeen uit allerlei hoek: van hervormd tot uitgetreden en van evangelisch tot oudgereformeerd. Wat mij zeer treft is dat er tijdens heel dit gesprek geen ruzie ontstaat. Eenieder spreekt vrijuit vanuit de eigen diepste overtuiging, maar wel binnen een bedding van milde irenie. We kunnen zelfs grappen maken over de verschillen want 'wie elkaar liefheeft, plaagt elkaar'!

Mijn gedachten vliegen tijdens dit gesprek wat verder weg en ik denk: Hier kunnen wij ouderen nog wat van leren! Hoe vaak nemen wij onszelf niet bloedserieus en gaan we elkaar in de media humorloos en genadeloos te lijf over allerlei kwesties? Hoe uitnodigend is ons gemopper voor jongeren? Als we willen dat de jongere generatie de gereformeerde traditie omarmt, dan zullen we bij onszelf moeten beginnen met de vraag hoe liefdevol en gunnend wijzelf het goud van deze traditie overdragen en of in onszelf er iets mag zijn van deze Godservaring.

Ineens word ik vervuld door een immense vreugde. Zoals het nu is, zo vol werkelijke genegenheid jegens elkander, zo vol aandachtigheid voor een wezenlijk woord uit oude tijden, zo is deze aarde door God misschien oorspronkelijk bedoeld. Als we niet gevallen zouden zijn in het paradijs, dan zou er een volkomen wereld geweest zijn vol vreugde en ontmoeting.

Maar eens zal God het paradijs herstellen en zullen er een nieuwe hemel en een nieuwe aarde zijn waarop gerechtigheid wonen zal. Hij zal dan 'alles en in allen' zijn. Misschien zullen we daar ook als *Inktlieden* - kon het zijn, àllemaal - ergens op een namiddag onder een vijgeboom bij elkaar zitten. Misschien komen dan Augustinus en Bernardus, Luther en Lewis - met elkaar in gesprek verzonken - voorbij wandelen en, als ze ons zien, op een bankje bij ons zitten. Dan 'nadert een ontmoeten' van aangezicht tot aangezicht en vloeit er honing uit de rots.

Dr. Ewald Mackay